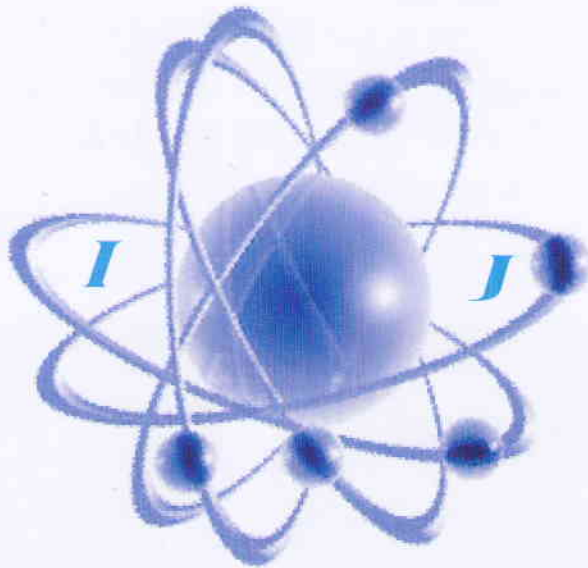

ISSN 2010-720X

ILIM HĀM JĀMIYET

2018 (№1)

FAN VA JAMIYAT

MAZ MUNÍ

2018 - jil – jedel isbilermenlik, innovaciya hq ideyalardı hám
 texnologiyalardı qollap – quwatlaw jılı

Оразымбетов К.К. - Тәлим-тәрбияда инновация 3

TÁBIYIY HÁM TEXNIKALÍQ ILIMLER

Fizika. Matematika. Texnika

Alaminov M., Utemuratov T., Qidirniyazov A. Fizika fanidan masalalarni yechishdagi
 ikkita yondashuv haqida 5

Yavidov B., Ashirova N., Qalbaeva H., Sultanov S. Bir jinsli emas dielektrik bilan
 to'ldirilgan kondensator elektr sig'imini hisoblash 6

Biologiya. Zoologiya

Baltabaev M.T., Qarlibaeva M. Mádeniy shárayatta keyreuktiń bio-ekologiyaliq
 ózgeshelikleri 10

Turganbaev P.U. Сур рангли қоракўл териларининг товарлик хусусиятлари 11

JÁMIYETLIK HÁM EKONOMIKALÍQ ILIMLER

Tariyx. Huqıq tanıw

Абатов А. Келешегимизди белгилеўши тийкарғы хўжет 13

Бекжанова Б. Этнографические основы свадебных песен «Хажар» 15

Жўрақулов Ф.Н. Айрим ривожланган мамлакатларда ҳокимият бўлинишига доир
 фалсафий қарашлар 17

Ismailova Z. Jaslar miyneti hám olardı huqıqıy qorǵaw 19

Ekonomika

Умарова А., Умаров Е.К. Развитие экономики республики Каракалпакстан в
 контексте региональной политики Узбекистана 21

TIL BILIMI HÁM ÁDEBIYATTANÍW

Til bilimi

Кайпназарова М.К. Қарақалпақ тилиниң арқа диалекти кәсибий лексикасының
 үйренилиў мәселеси 25

Қадиров Қ.А. 20-йиллардаги ўзбек тилига оид дастлабки тилшунослик асарларида
 кўшимчаларнинг ифодаланиши 27

Мамбетова Г.Ж. Қарақалпақстанның арқа районлары этногидронимлери 29

Рзаева Р.К., Ешимбетова Н., Жиенбаева А. Пословицы и поговорки как средство
 отражения культуры народа 31

Ádebiyattanıw

Алламбергенова И.Х. Қарақалпақ халық аңызлары 33

Бекбергенова М.Д. Бабурдың «Бабурнама» дәрәтпеси хәм қарақалпақ әдебиятындағы
 эпикалық жанрлар 34

Кенжаев Ф. Abdulla Oripov she'riyatida umuminsoniy qadriyatlar talqini 35

Нуржанов М. Қарақалпақ лирикалық поэмасының жанрлық өзгешеликleri
 (Х.Дәўлетназаров хәм О.Сәтбаевлардың шығармалары мысалында) 37

Оразбаева Г. Г.Нурлеспесованың «Кумар ана» дәстанында тарийхий образлардың
 сәўлелениўи 39

Оразымбетова Ш.А. Система изобразительно-выразительных средств,
 использованных М.А.Булгаковым в создании образа Воланда 41

Рузимов Ш. Ўрта аср жаҳон адабиёти намуналарининг ўзбек халқ оғзаки ижоди
 намуналари билан ўхшашликлари 43

Утамбетова А. Бердақнинг «Шажара» достонида образларнинг яратилиши 44

PEDAGOGIKA. PSIXOLOGIYA. METODIKA. PEDTEKNOLOGIYA

Abdimuratov P., Asamatdinova J. Estetika –ma'naviy go'zallik maktabi 46

Алеўова Р.Ш. Мектепке шекемги тәлимде ойын технологияларынан пайдаланыў 47

Alimova M.H., Abduvoxidova H.M. Enhancing intercultural competence by implementing
 digital stories into the classroom 49

Гаипова Р.Т., Тўраев Б., Шэрибаев А., Орынбаева А. География сабақларында машқалалы оқытыўдың қолланылыўы	52
Джораев М., Ахмедов А. Формирование компетентности будущего учителя физики на лабораторных занятиях	54
Елмуратова А.У. Шахс ижтимоий - психологик хусусиятлари ва ички имкониятларининг меҳнат фаолиятидаги ўрни	55
Ибодуллаева И. Шахслараро мулоқот ва муомала маданиятининг психологик хусусиятлари	57
Исманова А. Юксак маънавиятли ёшларни тарбиялаш- диний экстремизм ва терроризмнинг олдини олишнинг асосий пойдевори	59
Ихласов У., Ихласов И. Баслаўыш класста математика сабақларын оқытыўдың сыпатын хэм нэтийжелилигин асырыў жоллары	61
Зиядуллаев Д.Ш., Сапаров А.Д., Рахмонов М.Ш., Абдувохидов М. Олий таълим муассасалари учун “дарс жадвали” ахборот тизимини ишлаб чиқиш	63
Календарова З. Мактабгача таълим: келажак ислохоти	65
Карамян М.Х. Социальная психология здоровья: подходы и перспективы исследования	67
Карлыбаева Г.Е. Бўлажак физика ўқитувчиларининг методик тайёргарлигини такомиллаштириш	69
Kdirbaeva G., Orazgalieva A. The development of the reading culture among the youth ...	71
Kudaybergenova T. Нуқуқшунослик fanlarini o'qitishda nostandart testlardan foydalanish..	73
Қаллибеков Т. Билимлендириў тараўындағы реформалар жасларымыздың тәлим - тәрбиясына хызмет етеди	75
Matkarimova M. Kishi mektep jasindagi balalarda oqiwğa bolğan qızıǵıwshılıqtı qalıplestiriw	77
Matyakupov S., Kudanova Z. Mustaqil ta'lim mashg'ulotlarida Erkin Vohidov adabiy merosini o'rgatish	79
Мусаева Н.Н. Концепция непрерывного образования и состояние неразрывности содержания обучения в системе непрерывного профессионального образования «ПК-ВУЗ»	81
Палўанова Г.Ж., Марасулова Д. Тәлим-тәрбия процесин шөлкемлестириўде оқыўшылардың темпераментлерин есапқа алыў мәселелери	83
Хужаев А.А. Педагогические механизмы совершенствования мониторинга качества образования в высших образовательных учреждениях	85
Рысюкова Ю.В. Технологии web 2.0 как условие формирования научно – методической web-деятельности преподавателя	87
Тилакова М.А. Концептуально - педагогический подход к развитию креативных способностей обучающихся	89
Уразбаева Д.А. Онкологик беморлар билан психокоррекцион иш олиб боришнинг дастурий асослари	91
Уразимова Т.В. Инновации в образовании: проблемы внедрения	94
Dene mádeniyati hám sport	
Оразов Ш.Б., Қалжанов П., Қалжанов Р. Шаңарақта дене тәрбиясына итибар қаратыўда алып барылатуғын жұмыслар	96
Утепбергенов А.К., Ядгаров Б.Ж. Қиска масофаға ихтисослашувчи югурувчилар жисмоний тайёргарлигининг улар организмнинг турли томонларига таъсири	98
Ustazlar shejiresi	
Абдиназимов Ш. Қ. Пирниязовтың өмири хэм илимий-педагогикалық хызмети	102
Алламбергенов К., Нуржанов П. Кең хэм терең пикирли алым	103
Айымбетов М.Қ. У.Ембергеновтың өмири хэм дәретиўшилиқ жолы ҳаққында	105
Нажимов П.А. Алым хэм педагог	107
Сариев С., Гайлиева О. Эзгуликка йўғрилган теран нигоҳ	108

HUQUQSHUNOSLIK FANLARINI O'QITISHDA NOSTANDART TESTLARDAN FOYDALANISH

T.Kudaybergenova – *pedagogika fanlari nomzodi, dotsent*
Ajiniyoz nomidagi Nukus davlat pedagogika instituti

Tayanch so'zlar: test, my test, reproduktiv testlar, produktiv testlar, qisman izlanishli testlar, ijodiy (kreativ) testlar.
Ключевые слова: тест, мой тест, репродуктивные тесты, продуктивные тесты, частично – исследовательские тесты, креативные тесты.
Key words: test, my test, reproduction tests, productive tests, partial-investigating tests, creative tests.

Professor - o'qituvchilar tomonidan tashkil etiladigan ta'lim-tarbiya jarayonining samaradorligini o'rganish va tahlil qilish natijasi talabalarining o'zlashtirgan bilim, ko'nikma va malakalarini nazorat qilish yuzaki, ya'ni standart o'quv va test topshiriqlari asosida olib borilayotganligi, talabalarining o'zini-o'zi nazorat qilish jarayoni tashkil etilmayotganligini ko'zatadi.

Jahonning rivojlangan mamlakatlarida professor - o'qituvchilar tomonidan o'quv kursi mazmuni boyicha test topshiriqlari bankini tuzib, mazkur testlardan My test dasturi vositasida adaptiv test topshiriqlarini yaratib, talabalarining o'z-o'zini nazorat qilish jarayoni tashkil etilmoqda va bu jarayon ta'lim samaradorligining ortishiga bevosita va bilvosita ta'sir ko'rsatayotgani belgisi bo'ldi.

Shuni qayd etish kerakki, talabalarining o'zlashtirgan bilim, ko'nikma, malakalari va kompetensiyalarini nazorat qilish va o'z-o'zini nazorat qilish jarayoni oily ta'lim muassasalarida tashkil etiladigan ta'lim-tarbiya jarayonining ajralmas uzviy qismi bo'lib, mazkur jarayonning maqsadga muvofiq tashkil etilishi ta'lim samaradorligini orttirishga zamin tayyorlaydi.

Amaldagi nazorat turlarida asosan talabalarining bilimlariga urg'u berilib, ko'nikma va malakalari, ijodiy faoliyat tajribalari e'tibordan chetda qolmoqda.

O'quv kurslari bo'yicha tuzilgan test topshiriqlarining aksariyati reproduktiv test topshiriqlari bo'lib, ishchi dasturda ko'rsatilgan bilim, ko'nikma va malakalarning faqat bilimni aniqlash imkonini beradi. Ko'nikma va malakalarni aniqlash uchun tavsiya etilgan topshiriqlarning aksariyati bir xilda tuzilgan bo'lib, talabalarining mustaqil va ijodiy fikr yuritish ko'nikmalarini rivojlantirish e'tibordan chetda qolayotganligini ko'rsatadi.

Professor - o'qituvchilar tomonidan talabalarining o'zlashtirgan bilim, ko'nikma, malakalarini aniqlash uchun tuzilgan test topshiriqlari shu kurs darsligidan olingan bo'lib, ularning qiyinlik darajasi reproduktiv, ya'ni o'quv materialni qayta ishlanmasdan, aqliy operatsiyalar bajarilmasdan, xotirada saqlangan ma'lumotlar asosida javob qaytariladigan test topshiriqlari hisoblanadi. Bunday holatlar esa oliy ta'lim muassasalarida nazorat va o'z-o'zini nazorat to'g'ri tashkil etilmayotganligini ko'rsatadi.

Innovatsion nazorat turlari Blum taksonomiyasiga ko'ra, talabalar tomonidan aqliy operatsiyalar: tahlil, sintez, taqqoslash, qiyoslash va xulosa qilishni, ya'ni ijodiy fikr yuritishni talab qiladi.

Talabalarida ijodiy faoliyat tajribalarini tarkib toptirish va rivojlantirishda innovatsion topshiriq turlaridan – keys stadi, o'quv loyihalari va qiyinlik darajalari produktiv, qisman-izlanishli va ijodiy (kreativ), nostandart testlar muhim o'rin tutadi.

Talabalarlarning o'zlashtirish darajalarini aniqlashda standart test topshiriqlari bilan birga nostandart test topshiriqlaridan foydalanish zarurati kelib chiqmoqda.

- Test topshiriqlari qiyinlik darajasiga ko'ra:
- Reproduktiv;
 - Produktiv daraja;
 - Qisman izlanishli daraja;
 - Ijodiy (kreativ) darjada bo'lishi mumkin.

1. Reprodukativ testlar - yodda saqlangan bilim, ko'nikma, malakalarni tanish orqali, qayta ishlanmasdan javob bersa bo'ladigan testlardir;

2. Produktiv darajadagi testlar - olingan bilimlarni qiyoslash, farqlarni aniqlash va umumiy xulosa chiqarishni talab qiluvchi testlardir;

3. Qisman izlanishli darajadagi testlar - olingan bilimlarni taqqoslab, qisman izlanib, xulosa chiqarishni talab qiluvchi testlardir;

4. Ijodiy (kreativ) darajadagi testlar - talabalarining olgan bilim, ko'nikma, malakalarini kutilmagan holatlarda qollay oladigan darajadagi testlardir.

Shuningdek, testlar mazmuni va mohiyatiga ko'ra standart va nostandart testlarga bo'linadi.

Standart testlar - reproduktiv va produktiv darajadagi testlar hisoblanisa, **nostandart testlar** qiyinchilik darjasi bo'yicha o'sib boruvchi test topshiriqlari hisoblanadi [3:52]. Nostandart test topshiriqlaridan ta'lim - tarbiya jarayonida maqsadga muvofiq foydalanilsa, talabalarining bilim, ko'nikma, malakalarini oqilona nazorat qilish va haqqoniy baholash imkoniyati yaratiladi. Bu esa talaba va professor o'qituvchilar orasida sog'lom muhitni shakllantirib, bilim, ko'nikma, malakalarga to'liq ega bo'lgan raqobatbardosh kadrlarni shakllantiradi.

Quyida biz e'tiboringizga "O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyaviy huquqi" fanidan tuzilgan nostandart, produktiv testlardan bir nechtasini havola qilamiz.

NOSTANDART TESTLAR

1. Blum taksonomiyasi bo'yicha bilishga oid o'quv maqsadiga erishilganlik darajasini nazorat qilish va baholashda foydalaniladigan nostandart test topshiriqlari

Quyidagi ma'lumotlarning qaysi biri to'g'ri? Javoblar jadvaliga "ha" yoki "yoq" so'zini yozing.

A. Konstitutsiya so'zi lotin tilidan olingan bo'lib, "konstitutsio" - tuzilish, belgilash degan ma'nolarni bildiradi.

V. Dunyoda 1-Konstitutsiya Qadimgi Rimda qabul qilingan.

S. Konstitutsiya so'zi yana "o'rnatish, qonun, qoidalar" degan ma'nolarni ham bildiradi.

D. AQSHda 1- yozma qonun 1887-yilda qabul qilingan.

E. O'zbekiston tarixida 1-Konstitutsiya 1938-yili qabul qilingan.

F. O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi 1992-yil, 8-dekabrda qabul qilingan.

G. O'zbekiston Konstitutsiyasi 26 bo'lim, 6 bob, 127 moddadan iborat [4:32-123].

A	B	C	D	E	F	G
ha	yo'q	ha	ha	yo'q	ha	yo'q

2. Talabalarining tushunishga oid o'quv maqsadiga erishilganlik darajasini nazorat qilish va baholashda foydalaniladigan nostandart test topshiriqlari

Quyidagi berilgan huquq va erkinliklarni guruhlarga ajratib va mos kelgan javob raqamlarni jadvalning javob raqamlar qismiga yozing.

1) yashash, 2) mehnat qilish 3) ijod erkinligi, 4) fikrlash, 5) bilim olish 6) daxlsizlik; 7) so'z erkinligi; 8) pensiya olish; 9) vijdon erkinligi;

SHaxsiy huquq va erkinliklar	1,4,6,9
Ijtimoiy-iqtisodiy huquq va erkinliklar	2,3,5,8

3. Talabalarining bilimlarni amalda qo'llash o'quv maqsadiga erishilganlik darajasini nazorat qilish va baholashda foydalaniladigan nostandart test topshiriqlari

Berilgan fikrlarni tanlab moslang.

№	Ta'rif	Q	Bob
1	Xotin-qizlar va erkaklar teng huquqlidirlar	A	X-bob
2	Barcha fuqarolar Konstitutsiyada belgilab qoyilgan burchlarini bajaradilar	B	XIY -bob
3	Ota-onalar o'z farzandlarini voyaga etgunlariga qadar boqishga majburdirlar	C	XYII -bob
4	Suveren Qoraqalpog'iston Respublikasi O'zbekiston tarkibiga kiradi	D	XI -bob

Javoblar:

1-D	2-A	3-B	4-C
A	D	B	C

"Bitta konstitutsiya, davlat hokimiyati va qonun chiqaruvchi organlarning bir tizimi; yagona moliya va soliq tizimi, yagona qurolli kuchlar;". Yuqoridagi ta'rif qanday davlatga nisbatan berilgan? [4:101].

1. Federativ | 2. Unitar | 3. Monarxiya | 4. Respublika

Javob: 2

4. Talabalarning tahlilga oid o'quv maqsadiga erishilganlik darajasini nazorat qilish va baholashda foydalaniladigan nostandart test topshiriqlari

Keltirilgan ta'riflarni atamasi bilan juftlang.

Q	Ta'rif	Q	Atama
1	Bitta konstitutsiya, davlat hokimiyati va qonun chiqaruvchi organlarning bir tizimi; yagona moliya va soliq tizimi, yagona qurolli kuchlar	A	Konfederatsiya
2	Oliy hokimiyatni davlat hokimiyatining saylov organlari amalga oshiradigan boshqaruv shakli.	B	Unitar davlat
3	Suverenitetga ega bo'lgan, ichki va tashqi ishlarda mustaqil sub'ekt hisoblangan muayyan maqsad uchun birlashgan, davlatlar ittifoqi.	C	Parlament respublikasi
4	Hukumat parlament tomonidan tashkil etilib, parlament oldida javob beradigan boshqaruv shaklini.	D	Respublika
Javobi:	1 - V	2 - D	3 - A
:			4 - C

Keltirilgan ta'riflarni atamasi bilan juftlang.

Q	Ta'rif	Q	Atama
1	Huquqning kelib chiqishi va rivojlanishi shaxs yoki shaxslar guruhining psixologiyasi bilan izohlanadi. Huquq psixologik yo'nalishlar, turli kechinmalar, hissiyotlar va instinktlarning mahsuli, deb qaraladi;	A	Huquqning sinfiy (marksistik) nazariyasi
2	Huquq nazariyalarining eng qadimiyalaridan biri. Uning vakillari huquqning o'zida adolatning mutlaq, o'zgarmas ibtidosini mujassam etganligidan kelib chiqadilar;	B	Teologik nazariya
3	Ular huquq paydo bo'lgan va rivojlanadi deb hisoblaydilar. Erga ekilgan urug' kabi u xalqning ongida o'sib boradi va adolat, qonunlar shaklida namoyon bo'ladi. Huquq tabiatdan kelib chiqmaydi. U yoki bu xalqning tarixiy hayoti huquqni qanday ko'rinishga keltirsa, u shunday bo'lib qoladi deyishadi;	C	Huquqning tarixiy nazariyasi
4	Ular huquqning mohiyatiga urg'u beradi. Bunda huquq hukmron sinf irodasining qonun darajasiga ko'tarilganligi sifatida talqin etiladi. Bu iroda mazkur sinf hayotining moddiy sharoitlaridan kelib chiqib belgilanadi;	D	Huquqning psixologik nazariyasi
5	Ular davlat va huquq xudo tomonidan berilgan, agar kimda-kim uni buzsa xudo oldida javob beradi deyishadi; [5:28-90].	G	Tabiiy huquq nazariyasi
Javobi:	1 - D	2 - G	3 - C
			4 - A
			5 - B

5. Talabalarning bilimlarni sintezlash o'quv maqsadiga erishilganlik darajasini nazorat qilish va baholashda foydalaniladigan nostandart test topshiriqlari

Davlatning shakllarini (A), boshqarish shakllarini (B), tuzilish shakllarini (C), siyosiy rejimini (D) aniqlang va jadvalning (javob) qismiga yozing.

1. monarxiya	9. aytolitar
2. unitary	10. prezidentlik
3. federativ	11. absolyut
4. demokratik	12. tuzilish
5. respublika	13. fashistik
6. boshqarish	14. parlamentar
7. konfederativ	15. konstitutsiyaviy
8. totalitar	16. siyosiy rejim
Javob:	A - 6, 12, 16. V - 1, 5, 10, 11, 14, 15. S - 2, 3, 7. D - 4, 8, 9, 13.

6. Talabalarning xulosa yasashga oid o'quv maqsadiga erishilganlik darajasini nazorat qilish va baholashda foydalaniladigan nostandart test topshiriqlari

Keltirilgan ta'rifni atamasi bilan juftlang.

Q	Xususiyatlari	Q	Davlat shakllari
1	Bular davlat sinfiy ziddiyatlar murosasizligining mahsuli va ko'rinishidir deyishadi	A	teologik nazariya
2	Davlatning kelib chiqishini xudo yoki diniy ta'limot bilan bog'laydigan nazariya	B	zo'rlik nazariyasi
3	Davlatning paydo bo'lishi bir qabilani ikkinchi kuchsizroq qabilani bosib olishi va o'ziga bo'usundirishi natijada kelib chiqqan	C	Irrigatsiya nazariyasi
4	Bu nazariya XVII-XVIII asrlarda yoyilgan. Gollandiyada ushbu nazariyani Grotsiy va Spinoza, Angliyada — Lokk va Gobbs, Fransiya — Russo Rossiyada A. N. Radishchev rivojlantirgan. Ularning fikricha, hokimiyat xalqqa tegishli bo'lib, xalq uni monarxga	D	Patriarxal nazariya

	bergan. Agar monarx hokimiyatni suiiste'mol qilsa, xalq qo'zg'olon ko'tarishga va monarxni taxtdan ag'darishga haqli bo'ladi.					
5	Ushbu nazariya YUNonistonda (qadimgi Gretsiyada) paydo bo'lgan va Arastu (Aristotel) asarlarida asoslab berilgan, XVII asrda ingliz olimi Filmerning «Patriarx» asarida rivojlantirilgan. Muallif Injilga asoslanib, Odam atoning hokimiyatni xudodan olib, o'zining katta o'g'li — patriarxga, u esa o'zining avlodlari bo'lgan qirollarga berganligini isbotlashga uringan	E	shartnoma nazariyasi			
6	Irrigatsiya nazariyasiga ko'ra, davlatlarning kelib chiqishi, ularning ilk shakllari SHarqda ulkan irrigatsiya inshootlarini qurish va ulardan foydalanish bilan bog'liq. Ushbu nazariya nemis olimi Vitfgogelning «SHarq istibdodi» asarida ifodalab berilgan [5:120-230]	F	markscha nazariya			
Javobi:	1 - F	2 - A	3 - B	4 - E	5 - D	6 - S

So'zlarni berilgan javoblari bilan juftlang.

1	Qonunchilik palatasi qarorlari ... tomonidan imzolanadi?	A	Spiker		
2	O'zbekiston Respublikasi Ijro xokimiyatining boshligi ..?	B	Prezident		
3	O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Inson huquqlari bo'yicha vakili	V	Bosh vazir		
4	O'zbekiston Respublikasida mahalliy hokimiyatning vakillik organiga boshchilik qiladi.	C	Ombudsman		
5	O'zbekiston Respublikasi Qonunchilik Palatasi Raisini ... boshqaradi.	D	hokimlar		
Javob:	1 - B	2 - V	3 - C	4 - D	5 - A

To'g'ri javobni aniqlang. Javoblar jadvaliga "ha" yoki "yoq" javoblari bilan ifodalang.

1. O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Senati a'zolarining takroriy saylovi quyidagi hollarda o'tkaziladi: A) Agar saylov haqiqiy emas deb topilgan bo'lsa; B) Agar takroriy ovoz berish natijasida belgilangan miqdorda Senat a'zolari saylanmagan bo'lsa.

2. Qoraqalpog'iston Respublikasining Konstitutsiyasi O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasiga zid bo'lishi mumkin emas» deb O'zbekiston Respublikasi konstitutsiyasining 110-modda, 2-bandida yozib qo'yilgan [1:23].

3. O'zbekiston SSR Konstitutsiyalari 1927, 1937, 1978 yillarda qabul qilingan

4. O'zbekiston Respublikasining Prezidenti ayni vaqtda Vazirlar Mahkamasining Raisi hisoblanadi;

5. O'zbekiston Respublikasi fuqarolarining eng muhim siyosiy huquqlaridan biri davlat vakillik organlariga saylash va saylanish huquqi bo'lib, u Konstitutsiyaning 116-moddasida mustahkamlangan [1:25].

Adabiyotlar

- O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. –T.: "O'zbekiston" 2015.
- 2017–2021 yillarda O'zbekistonni rivojlantirishning beshita ustuvor yo'nalishi bo'yicha harakatlar strategiyasi.
- Tolipova J.O. Pedagogik kvalimetriya moduli bo'yicha ma'ruzalar matni va a'maliy mashg'ulotlar. –T.: TDPU, 2015.
- O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyaviy huquqi, Mualliflar jamoasi, IIV Akademiyasi. - T.: IIV Akademiyasi, 2015.
- Davlat va huquq nazariyasi, Mualliflar jamoasi, IIV Akademiyasi. –T.: IIV Akademiyasi, 2012.

Maqolada Huquqshunoslik fanlarini o'qitishda nostandart testlardan foydalanish usullari, test turlari, nostandart testlar, uning afzalligi va ahamiyati haqida so'z boradi.

REZYUME

В статье речь идёт об использовании методов нестандартных тестов по предмету «Правоведение», рассматриваются различные виды тестов, и в частности нестандартные тесты, их приоритетность и важность.

PEZIOME

The article deals with the methods of non-standard tests in the subject «Law sciences». The author of the article also studies different types of tests, non-standart tests, their advantages and importance.

SUMMARY

БИЛИМЛЕНДИРИЎ ТАРАЎИДАҒЫ РЕФОРМАЛАР ЖАСЛАРИМЫЗДЫҢ ТӘЛИМ-ТӘРБИЯСЫНА ХЫЗМЕТ ЕТЕДИ

Т.Қаллибеков – юридика илимлериниң кандидаты
ҚР ХБХҚТ ҳам ОҚАИ

Таянч сўзлар: таълим соҳасидаги ислохотлар, фан, умумтаълим мактаблари, юридик шахс, нодавлат таълим муассасалари.

Ключевые слова: реформы в образовании, наука, общеобразовательные школы, юридическое лицо, негосударственное образовательное учреждение.

Key words: reforms in education, science, comprehensive schools, legal entity, non state educational establishment.

Мамлекетимизде Ғарезсизлик жылларында билимлендириў тараўида жасларга заманагөй билимлерди бериў, олардың интеллектуаллық потенциалын арттырыўға хэм дунья жәмийетшилигинде мүнәсип орын ийелеўине

қаратылған бир қатар өзгерислер менен унамлы ислер әмелге асырылды хэм бул бағдардағы реформаларды даўам еттириў ушын зәрүр хўжетлер қабыл етилмекте. Атап айтқанда, бул бағдарда мысал етип, Өзбекстан Республикасы Президентиниң "Мектепке